

op de op 10 november 2017 door ons ontvangen aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid, van de Wet natuurbescherming van Havenbedrijf Moerdijk N.V. De aanvraag betreft een pilot voor een gebiedsgerichte aanpak natuur op basis van een soortenmanagementplan. De activiteit omvat ruimtelijke ontwikkelingen en beheer door het Havenbedrijf Moerdijk binnen het beheergebied van Havenbedrijf Moerdijk, gelegen in de gemeente Moerdijk.

INHOUDSOPGAVE

Besluit.....	3
Procedurele aspecten	5
Toetsing en overwegingen	6
1.1 Beschermingsregimes	6
1.2 Verordening natuurbescherming Noord-Brabant	6
2.1 Activiteit.....	7
2.2 Mogelijke effecten en aanvraag	7
2.3 Alternatievenafweging	9
2.4 Belang van de aanvraag	9
2.5 Werkwijze en maatregelen op basis van het soortenmanagementplan en staat van instandhouding	10
2.6 Gedeeltelijke afwijzing van de gevraagde ontheffing.....	11
2.7 Conclusie.....	12
Bijlage 1. Voorschriften.....	13
Bijlage 2. Overzichtstekening van de activiteit	17
Bijlage 3. Begeleidingsformulier	17

BESLUIT

1 Onderwerp

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben op 10 november 2017 van Havenbedrijf Moerdijk N.V. een aanvraag ontvangen voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft een pilot voor een gebiedsgerichte aanpak natuur op basis van een soortmanagementplan. De aanvraag betreft een verzoek tot ontheffing voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen en beheer door het Havenbedrijf Moerdijk binnen het beheergebied van Havenbedrijf Moerdijk, gelegen in de gemeente Moerdijk.

2 Besluit

Gelet op de bepalingen van de Wet natuurbescherming besluiten wij:

- I. aan Havenbedrijf Moerdijk N.V., Postbus 17, 4780 AA Moerdijk, een ontheffing te verlenen op grond van artikel 3.3, eerste lid, artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepaling als bedoeld in:
 - artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de buizerd (*Buteo buteo*), havik (*Accipiter gentilis*), sperwer (*Accipiter nisus*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*);
 - artikel 3.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk storen waarbij sprake is van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding, van buizerd (*Buteo buteo*), havik (*Accipiter gentilis*), sperwer (*Accipiter nisus*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*);
 - artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk verstoren van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
 - artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
 - artikel 3.5, vijfde lid, van de Wet natuurbescherming voor het ontwortelen of vernielen van groenknolorchis (*Liparis loeselii*);
 - artikel 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de steenmarter (*Martes Foina*), bunzing (*Mustela putorius*), wezel (*Mustela nivalis*) en hermelijn (*Mustela erminea*);voor de periode tot en met 11 juli 2024,
met de in bijlage 1 genoemde voorschriften, voor ruimtelijke ontwikkelingen en beheer door Havenbedrijf Moerdijk N.V. binnen industriegebied Moerdijk, gelegen in de gemeente Moerdijk;
- II. dat de beschrijving van de handelingen, in de aanvraag en het soortenmanagementplan 'Managementplan Beschermde soorten HIM', d.d. 2-10-2018 en de Memo Beheervisie beschermde soorten Havenbedrijf Moerdijk, d.d. 29-04-2019, onderdeel uit maken van het besluit als bedoeld onder I;

- III. de ontheffing af te wijzen, op grond van artikel 3.10, tweede lid, van de wet natuurbescherming, van de bepaling als bedoeld in:
- artikel 3.10, eerste lid, onder a, van de Wet natuurbescherming voor het opzettelijk doden of vangen van de steenmarter (*Martes Foina*), bunzing (*Mustela putorius*), wezel (*Mustela nivalis*) en hermelijn (*Mustela erminea*).

Bijlage 1: voorschriften

Bijlage 2: overzichtstekening van de activiteit

Bijlage 3: begeleidingsformulier

's-Hertogenbosch, 12 juli 2019

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
namens deze,

De heer J.A.J. Lenssen,
Directeur Omgevingsdienst Brabant Noord

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 13 juli 2019 tot en met 23 augustus 2019 6 weken **ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), Telefoonnummer (0485) 729 189. Voor inzage in de bijbehorende stukken dient een afspraak gemaakt te worden. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of terug te vinden op de website www.brabant.nl/loket/verleende-vergunningen.

PROCEDURELE ASPECTEN

1 Aanvraag

Op 10 november 2017 hebben wij van Havenbedrijf Moerdijk N.V. een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 25 juni 2018 aangevuld middels een memo (memonummer 181001-002) en het soortmanagementplan is op 2 oktober 2018 aangepast. Daarnaast is een Memo beheervisie aangeleverd (memonummer 191504, d.d. 29-04-2019). Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en de locatie is weergegeven in bijlage 2. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/058729.

2 Bevoegd gezag

Omdat de handelingen verricht worden in de provincie Noord-Brabant, zijn wij op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Indien aan de orde betrekken wij tevens gevolgen van de handeling voor de soorten buiten onze provinciegrens en/of buiten Nederland bij ons besluit.

3 Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

4 Ontvankelijkheid

Ten aanzien van de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing ingevolge de Wnb is vereist, hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

5 Overige regelgeving

Bij de beoordeling van onderhavige aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan derhalve aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

TOETSING EN OVERWEGINGEN

1 Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikel 3.8 geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.2 Verordening natuurbescherming Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben op basis van artikel 3.3, tweede lid, 3.8, tweede lid, en 3.10, tweede lid, van de Wnb middels de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant, aanvullende kaders vastgesteld. Voor bepaalde activiteiten en soorten is een vrijstelling opgenomen.

2 Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Activiteit

Het plangebied het Haven- en Industrierrein Moerdijk (HIM) is gesitueerd tussen de woonkernen Klundert en Moerdijk. Het Havengebied Moerdijk heeft als primaire functie het huisvesten van een haven en daaraan verbonden industriële en andere bedrijvigheid (afbakening plangebied, zie Bijlage 2). In de groenstroken (kabel- en leidingen, bermen, weg begeleidende beplanting), watergangen en poelen en braakliggende terreinen komen diverse al dan niet beschermde soorten voor. De activiteit waarvoor de ontheffing wordt aangevraagd omvat ruimtelijke ontwikkelingen en beheer uitgevoerd door het Havenbedrijf Moerdijk.

De ontheffing is aangevraagd voor de volgende beheer- en onderhoudsactiviteiten:

- maaien van bermen, dijken en schouwpaden;
- begrazing;
- verwijderen, snoeien en dunnen van opgaande beplanting;
- schonen van waterlopen en oevers, baggeren van bodems, herprofilering en herstel van oevers;
- afdammen, dempen of vergraven van wateren, onderhoud aan waterkeringen;
- onderhoud verhardingen.

Daarbij vindt ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen plaats met activiteiten als:

- nieuwe werken voorbereiden (bouwrijp maken), verwijderen van bovengrond en andere graafactiviteiten;
- aanleg infrastructuur en aanleg en verwijderen van kabels en leidingen;
- bouw- of sloop van kunstwerken en gebouwen.

Een uitgebreidere omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag (soortenmanagementplan, Hoofdstuk 2.2).

2.2 Mogelijke effecten en aanvraag

Er zijn verschillende natuuronderzoeken verricht naar de aanwezigheid van beschermde soorten. Het gaat om vleermuisonderzoek Haven- en industrierrein Moerdijk, natuurwaarden strategische gronden en veldbezoeken actualisatie vleermuizen grondreserves.

Aanvullend zijn de gronden in 2015-2017 bezocht door FLORON voor opnames van vegetatie. Ook is gebruik gemaakt van de NDFF. In 2017 is nader onderzoek uitgevoerd naar de aan- of afwezigheid van vleermuizen. Potentiele habitats, bekende nesten en nestkasten worden jaarlijks gemonitord voor het in beeld brengen van bewoonde roefvogelhorsten/-kasten. In 2017 heeft via cameravallen onderzoek plaatsgevonden naar marterachtigen op diverse potentiele leefgebieden voor deze soorten. Overige bedrijventerreinen, zoals grinddaken en bedrijfstuinen, worden jaarlijks bezocht in het kader van Cumulative Human Impact on Bird Populations (CHIRP) – project van SOVON. Met deze onderzoeken is een goed beeld ontstaan van de aanwezige beschermde soorten en natuurwaarden en verspreiding daarvan op het Haven- en industrierrein Moerdijk. In de volgende paragraaf wordt de werkwijze op basis van het soortenmanagementplan toegelicht.

Roofvogels

De ontheffing heeft betrekking op vier soorten roofvogels met jaarrond beschermde nesten. De buizerd komt jaarlijks met drie of vier broedlocaties voor op het Haven- en industriebedrijf Moerdijk (HIM) en gebruikt doorgaans vaste nestbomen en soms kraaiennesten die verder uitgebouwd worden (MBS, hoofdstuk 9). De havik en sperwer broeden niet ieder jaar in het gebied, maar komen beide gemiddeld wel met één broedpaar voor (MBS, hoofdstuk 10 en 11).

De slechtvalk broedt met één of twee paar vooral in speciaal voor deze soort aangebrachte slechtvalknestkasten. Hiervan zijn er vier beschikbaar op het HIM en bij alle kasten is de soort wel waargenomen.

Vleermuizen (ruige dwergvleermuis)

De ruige dwergvleermuis is een soort die in relatief grote aantallen trekt in de nazomer/najaar. In enkele groenstroken is de soort solitair in deze periode aangetroffen met een paar-/baltsplaats in schietwilgen met spechtenholen. Het HIM is verder beperkt geschikt als foerageergebied wegens de lichtuitstraling.

Groenknolorchis

De afgelopen jaren (2015-2018) groeien tientallen groenknolorchissen (gemiddeld 56 exemplaren) op de leidingenstrook naast de Chemieweg (MBS, Hoofdstuk 8). Met deskundigen worden maatregelen besproken om successie (en daarmee het verdwijnen van de pionierssoort) tegen te gaan. Het uitgangspunt is behoud van de huidige groeiplaats. Om de soort te stimuleren worden door het Havenbedrijf daar waar mogelijk vergelijkbare habitats gecreëerd met als doel dat de plant zich hier kan vestigen. Te denken valt aan natuurlijke taluds met subtiële hoogteverschillen bij toekomstige waterberging/retentievijvers.

Steenmarter en kleine marterachtigen

Binnen het gebied komen incidentele waarnemingen voor van marterachtigen in de bestaande groenstructuren nabij de groene omlijsting van Moerdijk. Bunzing komt vooral voor in de groene omlijsting en jaagt in de bermen van de A17. Steenmarter is twee keer aangetroffen op Shell Moerdijk. Leefgebieden (waaronder rust- en verblijfplaatsen) van wezel en hermelijn bevinden zich vooral in de gebieden die nu de status 'tijdelijke natuur' hebben en in de groene omlijsting van het havengebied. Verbindingen voor marterachtigen blijven gehandhaafd omdat groenstructuren op kabel- en leidingenstroken extensief en martervriendelijk beheerd worden. Ook beplantingsstroken (bosplantsoen) vormen verbindingen en het beheer hiervan wordt geoptimaliseerd door bij dunningen een groot deel van het vrijgekomen materiaal niet af te voeren, maar te verwerken op houtrillen in de beplanting zelf waardoor extra potentiële rust- en verblijfplaatsen ontstaan.

Door beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling kunnen nesten, rust- en voortplantingsplaatsen van beschermde dieren worden beschadigd en vernield. Het gaat dan om de vogelsoorten buizerd, havik, sperwer en slechtvalk met jaarrond beschermde nesten in bomen, kasten en/of op bebouwing die tevens kunnen worden verstoord. Bij het kappen van bomen kunnen ook voortplantings- of rustplaatsen van de ruige dwergvleermuis worden verstoord, beschadigd of vernield. De groenknolorchis kan worden ontworteld of vernield. En voortplantings- of rustplaatsen van steenmarters en kleine marterachtigen kunnen worden beschadigd of vernield. Naast deze mogelijke effecten is de ontheffing ook aangevraagd voor het opzettelijk doden of vangen van de steenmarter en kleine marterachtigen.

Bovenstaand is een overtreding van de bepalingen zoals bedoeld in artikel 3.1 en 3.5, beide tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, artikel 3.5, vijfde lid, van de Wet natuurbescherming en artikel 3.10, eerste lid, onder a, van de Wet natuurbescherming.

2.3 Alternatievenafweging

De haven biedt de benodigde infrastructuur in de vorm van de verschillende (diepzee- en binnen-) havens, leidingstroken en weg- en spoorwegverbindingen. Deze zijn alle van elkaar afhankelijk. Vanwege de ligging tussen de Havens Rotterdam en Antwerpen, afhankelijkheid van de leidingstraten, spoorlijnen en toegangswegen naar belangrijke binnenwateren, zijn activiteiten doorgaans gewoonweg niet op een andere locatie mogelijk.

De alternatieven zijn ook onderzocht in het MER en het nieuwe bestemmingsplan. Er zijn geen alternatieven voor de huisvesting van zware categorieën chemie waarvoor het HIM nu bestemmingsplanmatig is aangewezen.

Bij de uitvoeten van de activiteiten wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanwezige natuurwaarden, zoals is omschreven in het SMP en de aanvraag.

De gronden waar zich nu beschermde soorten bevinden zullen gefaseerd in tijd worden uitgegeven aan chemische (proces-) industrie. De beschermde soorten zullen elders op- en rondom het HIM worden gehuisvest.

Gezien het bovenstaande is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven mogelijk zijn, die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.4 Belang van de aanvraag

De ontheffing is gevraagd op grond van onderstaande belangen.

Voor de vogels gaat het om het wettelijke (VR-)belang:

- Artikel 3.3, vierde lid, onder b, sub 1: Volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- Artikel 3.3, vierde lid, onder b, sub 4: Ter bescherming van flora of fauna.

Voor de ruige dwergvleermuis en groenknolorchis gaat het om de wettelijke (HR-)belangen:

- Artikel 3.8, vijfde lid, onder b, sub 1: De bescherming van wilde flora of fauna, of van de instandhouding van natuurlijke habitats;
- Artikel 3.8, vijfde lid, onder b, sub 3: Volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de steenmarter en kleine marterachtigen gaat het naast de bovengenoemde de wettelijke (HR-)belangen mede om de belangen in het kader van:

- Artikel 3.10, tweede lid, onder a: Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde;
- Artikel 3.10, tweede lid, onder f: Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- Artikel 3.10, tweede lid, onder g: Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;

- Artikel 3.10, tweede lid, onder h: Algemeen belang.

Volksgezondheid en openbare veiligheid, ruimtelijke ontwikkeling, algemeen belang, bestendig beheer

Het maatschappelijk belang van het HIM is groot. HIM is de vierde zeehaven van Nederland en van groot belang voor de regio. Het is de tweede economische motor van de provincie Noord-Brabant en een belangrijke bron van werkgelegenheid. Het HIM biedt directe werkgelegenheid aan ongeveer 9.000 mensen. Het Haven- en Industrierrein Moerdijk is aangewezen voor zeer zware categorieën chemische industrie die niet elders kunnen worden gehuisvest gezien de risico's voor de volksgezondheid en openbare veiligheid. Aangevraagde activiteiten zoals beheer en inrichting van het gebied vinden mede in het kader van dit belang plaats. Op het industrierrein Moerdijk wordt ook gebruik gemaakt van duurzame verbindingen tussen bedrijven zodat bijvoorbeeld restwarmte van bedrijf X kan worden gebruikt binnen de processen van bedrijf Y. Hierdoor worden minder fossiele brandstoffen gebruikt wat een voor het milieu gunstig effect heeft evenals indirect voor de volksgezondheid.

Bescherming van flora en fauna

Het MBS dient ter bescherming van de in het beheergebied van het Havenbedrijf aanwezige flora en fauna. Voor het uitvoeren van activiteiten worden mitigerende maatregelen voor de beschermde soorten genomen. Daarnaast worden ook extra maatregelen genomen om de verspreiding van soorten en hun leefgebied te versterken en stimuleren.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belang(en) voldoende onderbouwd zijn om de ontheffing te kunnen verlenen.

2.5 Werkwijze en maatregelen op basis van het soortenmanagementplan en staat van instandhouding

In het kader van de aanvraag voor een gebiedsontheffing is er een soortenmanagementplan opgesteld. Deze vormt de basis voor de ontheffing aanvraag. Havenbedrijf Moerdijk N.V. beoogt met het soortenmanagementplan (genaamd 'Managementplan Beschermde soorten HIM', afgekort MBS) een effectieve bescherming van beschermde en aandachtsoorten in het Haven- en Industrierrein Moerdijk (afgekort HIM). Het MBS geeft de kaders waarbinnen planten- en diersoorten zoveel mogelijk duurzaam binnen het HIM gegarandeerd zijn en gestimuleerd worden en tegelijkertijd economische ontwikkelingen niet geremd worden.

In het MBS staan hiervoor, voor zowel beschermde (Hoofdstuk 8-16) afzonderlijk en voor kwetsbare soortgroepen in het algemeen (Hoofdstuk 17-24) leidraden uitgewerkt. Het zorgvuldig werken voor niet beschermde soorten, maar meer algemene natuurwaarden, wordt gezien als extra impuls voor het stimuleren en behouden van natuurwaarden op het bedrijventerrein. Indirect werkt dit ook door in de kwaliteit van leefgebied van beschermde soorten. Daarnaast is een onderscheid gemaakt tussen reguliere mitigerende maatregelen en extra aanvullende beschermingsmaatregelen per soort. De maatregelen zijn geborgd en vastgelegd in de aanvulling van juni 2018, tabel 3 en memo beheervisie van april 2019. Deze werkwijze geeft de gebiedsontheffing op basis van het MBS een meerwaarde ten opzichte van reguliere ontheffingverlening.

Met genoemde maatregelen die per soort zijn uitgewerkt voor de beschermde soorten in het soortenmanagementplan 'Managementplan Beschermde soorten HIM', d.d. 2-10-2018 en de Memo Beheervisie beschermde soorten Havenbedrijf Moerdijk, d.d. 29-04-2019 wordt invulling gegeven aan de algemene zorgplicht en is uitgewerkt hoe populaties van deze soorten in het beheergebied van het Havenschap duurzaam kunnen voortbestaan. Er wordt gezorgd voor voldoende leefgebied voor de soorten en er worden afspraken vastgelegd over mitigerende maatregelen, terreinbeheer, en gebruik van ecologische werkprotocollen, met onder meer Staatbosbeheer die een deel van de groenzone beheert. Soorten worden hiermee ruimschoots veilig gesteld, leefgebieden worden beheerd en via resultaatgerichte monitoring gevolgd en waar nodig bijgestuurd.

Per aangevraagde soort is de verspreiding en populatiegrootte uitgewerkt, er is uitgewerkt hoe bij de aangevraagde activiteiten op een zorgvuldige manier met de soorten wordt omgegaan. Dit wordt gedaan door een optimale planning van activiteiten en door mitigerende en compenserende maatregelen uit te voeren. Op het niveau van het beheergebied van het Havenbedrijf Moerdijk N.V. wordt gezorgd voor voldoende en robuust leefgebied en het creëren en benutten van kansen voor de aanwezige soorten en natuurwaarden. Dit vindt plaats door het 'natuur inclusief ontwerpen' en waar mogelijk worden ruimtelijke ingrepen zo uitgevoerd dat de natuur hiervan kan mee profiteren.

Roofvogels: In de omgeving komt de buizerd, havik en sperwer vrij algemeen voor en in Nederland nemen de soorten in aantallen toe. Ook de aantallen slechtvalken nemen al jaren toe (door meer aanbieden van kasten). De gunstige staat van instandhouding van de buizerd, havik en sperwer zijn dan ook zeker niet in het geding.

Vleermuizen (ruige dwergvleermuis): De lokale staat van instandhouding van de soort is niet in het geding, de soort komt in de regio vrij algemeen voor (MBS, hoofdstuk 13).

Groenknolorchis: De lokale staat van instandhouding van de soort komt door de te treffen maatregelen, behoud huidige groeiplaats en de ambitie om vergelijkbare habitats te creëren, niet in het geding.

Steenmarter en kleine marterachtigen: De populatieomvang van de soorten en daarmee een lokale trend is niet te geven. Met genoemde maatregelen worden de soorten in het gebied behouden en komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding.

2.6 Gedeeltelijke afwijzing van de gevraagde ontheffing

Afwijzing van artikel 3.10, eerste lid, onder a

De ontheffing is gevraagd van de verbodsbepalingen als genoemd in artikel 3.10, eerste lid, onder a, van de Wnb, voor de bunzing, hermelijn, steenmarter en wezel.

Uit de in de MBS (hoofdstuk 13, 14, 15, 16) van 1 oktober 2018 beschreven en (voor)genomen maatregelen blijkt dat deze voldoende zijn om een overtreding van de bepaling, 'in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen', te voorkomen. In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen.

- Aan- of afwezigheid in geschikt biotoop voorafgaand ruimtelijke ingreep vaststellen door sporenonderzoek (bijv. wildcamera of inktkussen).
- Verwijderen opgaande beplanting en struweel bij voorkeur in de periode augustus-oktober.

- Verwijderen van opgaande beplanting en struweel in beheergebied gefaseerd in tijd en ruimte uitvoeren.
- In de bestaande (te handhaven vakken bosplantsoen en de groenstrook (NNN) bij onderhoud enkele takkenrillen aanleggen.
- Door kabel- en leidingstroken, (spoor)dijkwalen en watergangen daar waar mogelijk extensiever te beheren ontstaan nieuwe kansen voor de Steenmarter. Ook ontstaan hierdoor verbindingzones naar de groene omlijsting rondom het HIM.

Daarnaast is er voor de marterachtigen het verbod 'opzettelijk te doden of te vangen' aangevraagd. Met aangevraagde activiteiten voor beheer en inrichting zijn er voldoende maatregelen te nemen om eventueel ter plekke voorkomende marters zelfstandig het gebied te laten ontvluchten. Omdat het verbod op artikel 3.10, eerste lid, onder a, van de Wnb, middels maatregelen te voorkomen is, is een ontheffing hiervoor niet aan de orde. Het opzettelijk doden en vangen van aangevraagde marterachtigen wordt dan ook afgewezen.

2.7 Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij de gevraagde ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid, van de Wet natuurbescherming. De ontheffing wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

Voor de overige wijzen wij de gevraagde ontheffing deels af, a2.8ls bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, omdat bedoelde bepalingen niet worden overtreden.

Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

BIJLAGE 1. VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, maar uiterlijk 2 weken voor aanvang van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig invullen en op te sturen naar info@odbn.nl.
2. De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact op te nemen via info@odbn.nl indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere handelingen als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
4. Tijdens de uitvoering van de activiteiten dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de activiteiten aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
5. In de gevallen waarin op basis van deze ontheffing goedkeuring van de zijde van het bevoegd gezag vereist is, worden de voorwaarden aan een dergelijke goedkeuring onderdeel van deze ontheffing.

Specifieke voorschriften

Overzicht jaarlijkse werkzaamheden

6. Voor een actueel en volledig overzicht van de voorgenomen werkzaamheden dient aan het bevoegde gezag jaarlijks voor 1 december een overzicht te worden gestuurd van de **ruimtelijke ingrepen** en de terreinen die worden uitgegeven voor inrichting. Geef hierbij inzicht in de locaties van de ontwikkelingen, de voorgenomen planning en leg een koppeling met de inrichtings- en beheermaatregelen (voorschrift 14). Eventuele wijzigingen kunnen nadien via een geactualiseerd overzicht doorgegeven worden.
7. Indien nest-, rust- en voortplantingsplaatsen van de aangevraagde soorten gaan verdwijnen en de aanwezige veldonderzoeksgegevens niet voldoende of afwezig zijn, dienen de aanwezige veldonderzoeksgegevens geactualiseerd en aangevuld te worden. Deze gegevens dienen te voldoen aan de gestelde eisen uit de meest recente kennisdocumenten (BIJ12), protocollen (NGB) en handreiking kleine marterachtigen (Provincie Noord-Brabant). Deze gegevens dienen verwerkt te worden in het op te stellen werkprotocol en de monitoringsrapporten, zoals genoemd in voorschrift 15 t/m 19.

Extra voorschriften in relatie tot mitigerende maatregelen

8. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hiergenoemde voorschriften, de mitigerende maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het soortenmanagementplan 'Managementplan Beschermde soorten HIM', d.d. 2-10-2018 (Hoofdstuk 8-16) en de Memo Beheervisie beschermde soorten Havenbedrijf Moerdijk, d.d. 29-04-2019.
9. Nesten, rust en voorplantingsplaatsen van aangevraagde soorten dienen tijdig en buiten de kwetsbare periode ontoegankelijk (natuurvrij) te worden gemaakt conform de soort specifieke kennisdocumenten (BIJ12). Dit om verstoring van in gebruik zijnde verblijfplaatsen in de meest kwetsbare periode te voorkomen.
10. Tijdens werkzaamheden dienen voldoende geschikte alternatieven nest-, rust- en voortplantingsplaatsen aanwezig te zijn voor de eerdere aanwezige soorten. Op basis van de kennisdocumenten van BIJ12 dient hierbij rekening gehouden te worden met de aantal mitigerende maatregelen, de gewenningstijd en de maximale afstand van deze verblijven. Dit dient te worden vastgelegd in een 'mitigatieboekhouding'. Bij de mitigerende maatregel dient een overmitigatie plaats te vinden om een meerwaarde te creëren. De mitigatieboekhouding dient verwerkt te worden in de monitoringsrapporten, zoals aangeven in voorschrift 18 en 19;
11. Bijstelling, aanvulling of wijziging van mitigerende maatregelen, zoals alternatieve faunavoorzieningen en mitigatietaakstelling, dient plaats te vinden op basis van:
 - a. monitoring en evaluatie van functionaliteit van getroffen voorzieningen;
 - b. kennisontwikkeling van mitigatie op nationaal niveau.
12. Mitigerende maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige op gebied van de soorten waarvoor de ontheffing is verleend.
13. Een inrichtings- en beheerplan, waaruit de meerwaarde blijkt in de eindfase van de ontwikkeling, dient ter **kennisgeving** aan bevoegd gezag verzonden te worden voor 1 juli 2020.

Bijzondere situaties

14. Voordat de groeilocatie of individuele exemplaren van de groenknolorchis op het leidingentracé langs de Chemieweg mogen worden aangetast, dient afzonderlijk een aanvullend **goedkeuring** te worden verkregen.
Hiertoe wordt een ecologisch werkprotocol uitgewerkt, inclusief voorgestelde mitigerende/compenserende maatregelen. Het goedkeuringsverzoek, met ecologisch werkprotocol, wordt **minimaal 8 weken** voordat de werkzaamheden plaatsvinden, opgestuurd aan het bevoegd gezag.

Ecologisch werkprotocol

15. Bij alle werkzaamheden wordt gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol. Dit wordt opgesteld op basis van de voorschriften bij deze ontheffing en de te nemen maatregelen zoals uitgewerkt per soort in het MBS (hoofdstuk 8-16) en Memo beheervisie. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de projectlocatie, dienen van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit na te leven.
16. Een afschrift van het hierboven genoemde ecologisch werkprotocol dient, onder vermelding van het kenmerk van deze ontheffing, uiterlijk twee weken voor de start van de werkzaamheden **ter kennisgeving** opgestuurd te worden naar het bevoegd gezag.

Monitoring

17. Een concreet monitoringsplan (nulmeting) dient te worden uitgewerkt, met specifieke aandacht voor:

- a. Het vervolgonderzoek van de nulmeting;
 - b. Bij aanwezigheid van geschikt habitat van de aangevraagde soorten, dient tijdig voorafgaand aan de activiteiten, de niet onderzochte delen onderzocht te worden;
 - c. Het onderzoek dient zich te richten op de verspreiding van soorten, met inzicht in de locaties van de belangrijkste functies voor soorten;
 - d. Een concreet plan van aanpak voor de monitoring.
- Het monitoringsplan dient voor 1 december 2019 **ter goedkeuring** aan het bevoegde gezag voorgelegd te worden. De resultaten van de nulmeting dienen verwerkt te worden in de verslaglegging van de monitoring (voorschrift 18).
18. Er dient **tweejaarlijkse monitoring** plaats te vinden naar de aangevraagde soorten om de staat van instandhouding en de effectiviteit van de maatregelen te toetsen. Een uitzondering betreft de monitoring van de groenknolorchis. De **monitoring naar de groenknolorchis** dient jaarlijks uitgevoerd te worden. De monitoring dient uiterlijk 1 december van het betreffende jaar aangeleverd te worden.
- Ga hierbij nader in op:
- a. welke voorzieningen en maatregelen – zowel tijdelijk als permanent – zijn genomen. Geef hierbij zo mogelijk inzicht via detailkaarten en foto's;
 - b. de onderzoekswijze en frequentie naar de verschillende soorten;
 - c. een vergelijking, per soort, van de nulsituatie met de nieuwe situatie gericht op de ontwikkeling van de aantallen van de soorten;
 - d. Conclusies ten aanzien van de lokale trend en staat van instandhouding van de betreffende soorten; en
 - e. Analyse en waar nodig verbetervoorstellen ten aanzien van de genomen en te nemen maatregelen voor de soorten, mede gericht op de gerealiseerde en te realiseren meerwaarde van het MBS voor de soorten (ten opzicht van reguliere ontheffingverlening).
19. De eindmonitoringsrapportage in het laatste jaar (2024) dient tevens als evaluatie en bevat minimaal:
- a. beschrijving van de nulsituatie qua aantallen soorten en functies;
 - b. beschrijving van de eindsituatie na uitvoering van de activiteiten;
 - c. beschrijving van de ontwikkeling van de aantallen per soort;
 - d. analyse en beoordeling van de verschillen in populatiegrootte en beschermde functies tussen de nulmeting en de eindsituatie;
 - e. analyse en aanbevelingen ten aanzien van de functionaliteit van de gebruikte mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f. een analyse van de gerealiseerde meerwaarde voor de beschermde soorten ten aanzien van aantallen, functies en de werkwijze op basis van het MBS (ten opzichte van afzonderlijke ontheffingen)
20. Indien uit de monitoringsrapportage uit voorschrift 18 en 19 of anderszins blijkt dat de getroffen maatregelen onvoldoende zijn, kunnen aanvullende voorschriften worden opgelegd.

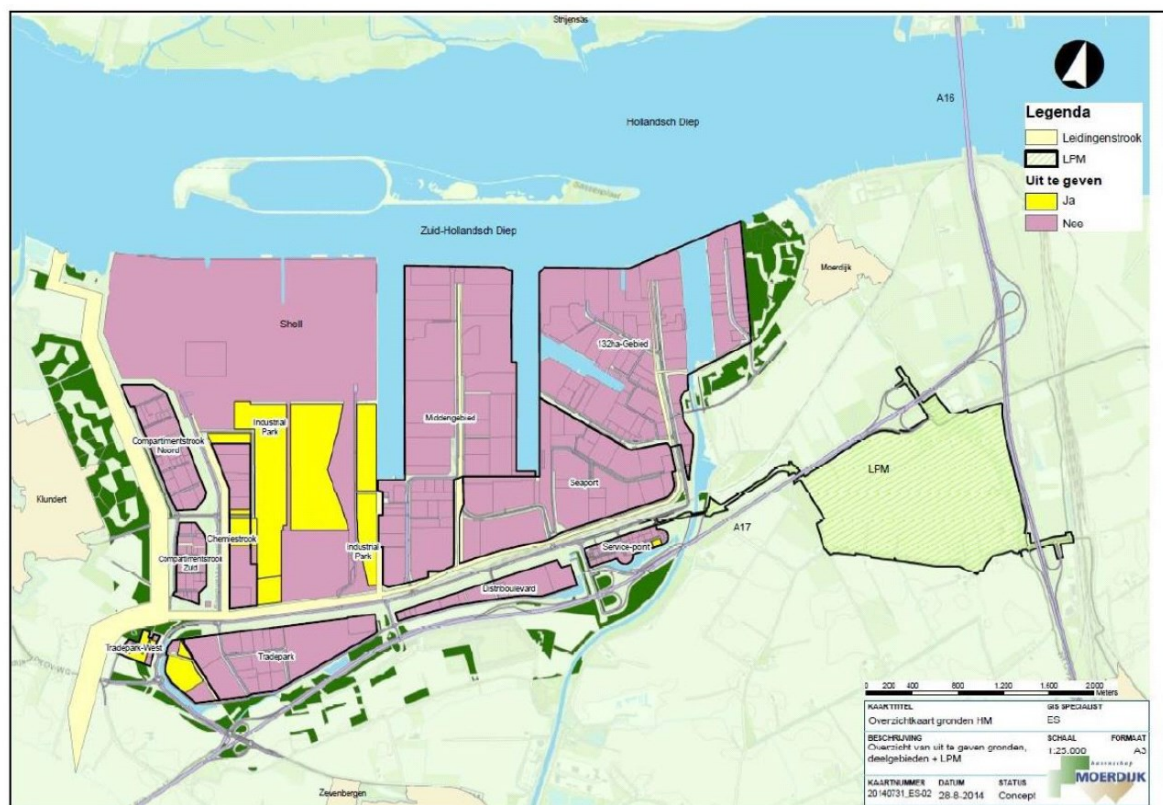
Overige voorschriften

21. Deze ontheffing geldt voor een periode van 5 jaar, met optie tot verlenging (mede afhankelijk van de evaluatie in voorschrift 19). Bij verlenging dient minimaal 5 maanden voor het verstrijken van de termijn een verlengingsverzoek ingediend te worden.

22. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is de Omgevingsdienst Brabant Noord. Het opsturen van genoemde uitwerkingen kan digitaal via info@odbn.nl of berichtenbox van de ODBN, met het begeleidingsformulier zoals opgenomen in Bijlage 3 van dit besluit.

BIJLAGE 2. OVERZICHTSTEKING VAN DE ACTIVITEIT

De terreinen waar de ontheffing Gebiedsgerichte Aanpak Natuur (hierna GAN) van toepassing is, staan weergegeven in onderstaand figuur en zijn met roze, gele en groene vlakken aangegeven.

Figuur 1.1. Kaartbeeld beheergebied van het Havenbedrijf Moerdijk (bron: www.portofmoerdijk.nl)

De roze delen zijn terreinen die grotendeels bebouwd zijn met kantoren, loodsen, tankputten, containeropslag etc. Daarnaast zijn er delen van het terrein nog uitgeefbaar (geel). En er is circa 266 hectare blijvend groenareaal (lichtgroen) aanwezig in de vorm van kabel- en leidingstroken, bermen, wegbegeleidende beplanting, landschappelijke inpassing, watergangen, poelen en vijvers. De groene omlijsting (donkergroen) is in beheer door Staatsbosbeheer en door Havenbedrijf Moerdijk. Dit laatste wordt ecologisch beheerd door beide partijen en maakt ook onderdeel uit van het Natuur Netwerk Brabant.

BIJLAGE 3. BEGELEIDINGSFORMULIER

Op basis van de voorschriften zijn er diverse momenten om een document, melding danwel goedkeuring aan het bevoegde gezag te overleggen. Onderstaand formulier dient ter begeleiding te worden gebruikt, zodat de stukken goed ingeboekt worden.

Meldingsformulier voor gegevens die worden gevraagd vanuit de voorschriften
 Ontheffing Wet natuurbescherming ex artikel 3.3, eerste lid en artikel 3.8, eerste lid.

Gegevens

Aanvraagnummer Z/058729

Projectnaam Gebiedsontheffing Beheergebied Havenbedrijf Moerdijk

Ontheffingsperiode Tussen 11 juli 2019 tot 11 juli 2024

Naam <ontheffing-houder/ aanvrager> Havenbedrijf Moerdijk NV

Adres Postbus 17

Woonplaats 4780 AA te Moerdijk

Gegevens activiteiten

Nummer voorschrift
 waarvoor gegevens
 aangeleverd worden

Contactpersoon uitvoering
 activiteiten

Telefoonnummer (vast)

Telefoonnummer (mobiel)

Locatie(s) activiteiten

<Datum gereedkomen
 compensatiemaatregelen>

Datum start activiteiten

Overzicht planning
 activiteiten

Dit formulier dient zodra de aanvang van de activiteiten bekend is, uiterlijk 2 weken van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord

Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl	
--------------------	--	--